

Llengua Catalana

Objectius

Coneixement de la situació sociolingüística actual del català i dels elements per a la reflexió sobre l'ús de la llengua en els àmbits socials.

Adquisició dels conceptes bàsiques per a la descripció i l'anàlisi de la llengua i especialment dels que tenen més rendiment en la comprensió dels usos lingüístics i en l'estudi de la llengua normativa.

Coneixement dels fonaments de la llengua normativa i adquisició del seu domini pràctic així com dels criteris per a la selecció de les formes adequades, tant en la producció escrita com en la parlada.

Continguts

I. Sociolingüística.

1. Llengua i societat. Plurilingüisme. Contacte de llengües i interferències. Actituds davant la llengua. Planificació lingüística. Ús social del català.
2. La variació lingüística. Variació històrica, variació social i variació funcional. Els registres.
3. La llengua estàndard. Pompeu Fabra i els criteris per fixar la llengua referencial. L'estàndard català avui.

II. Fonologia.

1. Fonemes i variants fonètiques del català. Transcripció fonètica. Pronúncia.
2. La pronúncia i l'ortografia.

III. Gramàtica.

1. La gramàtica: descripció i normativa. Obres de consulta i de referència.
2. Sintaxi de la frase. Modalitat. Estructura de la frase.
3. Classes de paraules, classes de sintagmes i funcions sintàctiques.
4. Funcions sintàctiques i pronoms àtons.
5. Complementos i preposicions.
6. Oracions subordinades i pronoms relatius.
7. Gramàtica del text: determinació, referència, cohesió lèxica, relacions temporals, connectors
8. Adverbis i conjuncions.
9. Puntuació.

IV. Lèxic.

1. Diccionaris i vocabularis. L'article de diccionari: la definició i altres informacions.
2. Formació de mots. Neologismes. Interferències.
3. Adequació del lèxic al registre.

Metodologia

Els temes de sociolingüística es presentaran a classe i es treballaran amb els alumnes mitjançant lectures seleccionades. S'analitzaran i es comentaran mostres de diferents varietats de llengua. Als apartats de fonologia i de gramàtica es tractarà de forma fonamentalment descriptiva el funcionament de la llengua, amb exercicis pràctiques d'anàlisi, avaluació i correcció de textos diversos, orals i escrits.

Es proposarà la lectura de diverses obres en prosa per millorar la competència lingüística, especialment la lèxica, de l'alumne.

Es faran treballs destinats a l'anàlisi i a la producció de textos, tenint especialment en compte la tipologia, el registre i l'estructura textual.

Avaluació

S'avaluaran, amb les proves adequades, els diferents apartats del programa. S'avaluarà, així mateix, la competència oral i escrita dels alumnes amb proves específiques.

Bibliografia general i de referència

- Alsina, R. (1980), *Tots els verbs catalans conjugats*, Barcelona : Teide.
- Aracil, L.V. (1983), "Sobre la situació minoritària", dins *Dir la realitat*, Barcelona : Edicions Països Catalans.
- Aracil, L.V. (1979), "Educació i sociolingüística", dins *Papers de sociolingüística*, Barcelona : La Magrana, 1982.
- Artigas, R. (coord)(1991), *A l'entorn de la gramàtica textual*, Suplement núm. 8 de "Com", Barcelona : Departament de Cultura.
- Bordons, G. et al. (1988) *Trèvol 1 i 2*, Barcelona : Universitat de Barcelona/Empúries.
- Camps, A. et al. (1991), *Text i ensenyament*, Barcelona : Barcanova.
- Coromina, E. *Manual de redacció i estil*, Vic : EUMO.
- Fabra, P. *La llengua catalana i la seva normalització*, Barcelona : Ed. 62 "La Caixa", MOLC 28 (part II: "La llengua comuna").
- Fabra, P. (1919-1928), *Converses filològiques*, Barcelona : Edhasa. Ed. de Joaquim Rafel (selecció).
- Fabra, P. (1923), *Diccionari general de la llengua catalana*, Barcelona : Edhasa (diverses edicions).
- Fabra, P. (1956), *Gramàtica catalana*, Barcelona : Teide, diverses edicions.
- Franquesa, M. (1971), *Diccionari de sinònims*, Barcelona : Pòrtic.
- G.E.C., *Diccionari de la llengua catalana*, Barcelona : Enciclopèdia catalana.
- Institut d'Estudis Catalans (1990), *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana*, Barcelona : I.E.C.
- Institut d'Estudis Catalans (1990), *Documents de la Secció Filològica I*, Barcelona : I.E.C.
- Jané, A. (1977-1981), *El llenguatge. Problemes i aspectes d'avui* (5vols), Barcelona : Edhasa (selecció).
- Jespersen, O. (1925), *La llengua en la humanitat, la nació i l'individu*, Barcelona, Edicions 62, 1969 i edicions posteriors.
- Lamuela, X. (1986), "Enquadrament sociolingüístic del llenguatge jurídic-administratiu", dins *Català, occità, friülà: llengües subordinades i planificació lingüística*, Barcelona : Quaderns Crema.
- Macià, J. (1988), *Lliguem mots*, Barcelona : Teide.
- Marí, I. (1992), *Un horitzó per a la llengua*, Barcelona : Empúries.
- Mollà, T.; Palanca, C. (1987), *Curs de sociolingüística*, Alzira : Bromera.
- Montaner, E. (1988), "La minorització lingüística", dins Bastardas, E.; Soler, J. (eds)(1988), *Sociolingüística i llengua catalana*, Barcelona: Empúries.
- Rigau, G. (1981), *Gramàtica del discurs*, Bellaterra : U.A.B. (capítol 2).
- Romeu, X. (dir) (1985), *Diccionari Barcanova de la llengua*, Barcelona : Barcanova.
- Ruaix, J. (1976), *El català en fitxes* (3 volums), Moià.
- Solà, J.; Pujol, J.M. (1989), *Tractat de puntuació*, Barcelona : Columna.
- Tuson, J. (1988), *Mal de llengües. A l'entorn dels prejudicis lingüístics*, Barcelona : Empúries.